

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/216/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6116202029
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6116202029.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a členov senátu JUDr. Amy Odalošovej a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci žalobcu: N.. P. X., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Z., J. W. XXXX/XX, zastúpeného Mgr. Robertom Antalom, advokátom, so sídlom Advokátskej kancelárie Banská Bystrica, Ul. Kláry Jarunkovej 2, IČO: 37 818 309, proti žalovanému: N.. L. K., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom L., G. XXXX/XX, zastúpenému JUDr. Ivanom Spišiakom, advokátom, so sídlom Advokátskej kancelárie Banská Bystrica, Nad Plážou 7, o určení, že žalovaný nie je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 20C/28/2016-50 zo dňa 16. 03. 2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej tiež „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozhodol tak, že žalobu zamietol. Zároveň rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že žalovaný nie je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností vedených Okresným úradom X. X., katastrálnym odborom na LV č. XXX, kat. ú. T., parcele registra E-KN č. XXX, orná pôda o výmere 55 m², na LV č. XXX, kat. ú. T., parcela registra E-KN č. XXX TTP o výmere 272 m², na LV č. XXX, kat. ú. T., parcela registra E-KN č. XXX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 13 m², a na LV č. XXX kat. ú. T., parcela E-KN č. XXX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 8 m². Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť a uplatnil si náhradu trov konania.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v konaní bolo potrebné posúdiť, či žalobca má naliehavý právny záujem na určení, že žalovaný nie je spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností a či je tvrdené právo neisté alebo ohrozené a či vyhovujúcim určovacím rozsudkom možno túto neistotu alebo ohrozenie odstrániť. Naliehavosť sa prejaví v tom, že určovací rozsudok bude pre žalobcu podstatným spôsobom užitočný.

4. Prvostupňový súd konštatoval, že spoluvlastník má nepochybne právnu ochranu pokiaľ ide o jeho spoluvlastnícky podiel. Môže uplatňovať nárok na ochranu práv vyplývajúcich z jeho podielu, môže sa domáhať napríklad vydania úžitkov veci, zákazu zásahov do užívania veci, prípadne odstránenia trvajúcich následkov v zásahu. Vo vzájomnom pomere spoluvlastníkov budú tieto žaloby kryté ustanovením § 139 OZ, v pomere k tretím osobám pôjde o žaloby podľa § 132 OZ. Okrem toho sa môže

spoluvlastník za podmienok ustanovených § 137 písm. c) CSP aj určovacou žalobou domáhať určenia, že mu patrí spoluvlastnícke právo a v akom podiele. Súd mal za to, že rozsudok súdu negatívne určujúci, že žalovaný nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností nemôže zlepšiť právne postavenie žalobcu, ktorý svoje vlastnícke právo nepreukazuje nadobúdacím titulom a nepríde k zmene právneho postavenia žalobcu. Pokiaľ žalobca odôvodňoval naliehavý právny záujem na požadovanom určení pre rozpor v užívaní predmetných nehnuteľností netýka sa to vlastníctva žalobcu a žalovaného, ale užívania podielov, ktoré má zapísané na liste vlastníctva žalovaný ako spoluvlastník s tým, že keby nebol zapísaný žalovaný a vlastníctvo by patrilo neznámym dedičom, ktorých zastupuje Slovenský pozemkový fond s ktorým má nájomnú zmluvu by nerušene užíval celú nehnuteľnosť. Nemôže byť dôvodom preukázania naliehavého právneho záujmu z dôvodu, že žaloba sa vzťahuje k vlastníctvu respektíve k spoluvlastníctvu a nie k nájomnej zmluve a podiely žalovaného a jeho predchodcu nikdy neboli vo vlastníctve žalobcu. Súd prvej inštancie mal za to, že podaná žaloba nie je procesne prípustným nástrojom ochrany práva žalobcu, lebo nepreukázal naliehavý právny záujem na určení vyjadrenom v petite žaloby.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Požadoval, aby odvolací súd zrušil odvolaním napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Žalobca podané odvolanie odôvodnil tým, že podľa jeho názoru je naliehavý právny záujem na určení, že žalovaný nie je spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností, nepochybne daný už zo samotného skutkového opisu tohto prípadu. Žalobca podrobne opísal skutkové okolnosti prípadu, poukázal na relevantné dôkazy, preukazujúce, že žalovaný nie je spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností a preukazujúce jeho nezákonný postup pri pokuse o nadobudnutie spoluvlastníctva k nim. Žalovaný zneužíva nezákonný stav, keď je na príslušných LV zapísaný ako menšinový spoluvlastník, hoci ním v skutočnosti nie je a nikdy nebol. V skutočnosti sa však správa, ako by bol výlučným vlastníkom týchto nehnuteľností, úplne ignoruje právne postavenie väčšinového spoluvlastníka. Určovací rozsudok by bol pre žalobcu užitočný, pretože až na jeho základe môžeme dosiahnuť zákonný stav v katastri nehnuteľností, a teda až následne bude zrejmé, kto je skutočným druhým spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností (z okolností prípadu sa javí, že ním je Slovenská republika, ktorá ho získala ako odúmrť), resp. spoluvlastnícke podiely budú opäť v správe Slovenského pozemkového fondu, ako to bolo pred zápisom žalovaného na liste vlastníctva. Ak konajúci súd poukazuje na ust. § 132 OZ a § 137 písm. c) CSP, potom je potrebné zdôrazniť, že žalobca sa nedomáha nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu k predmetným nehnuteľnostiam. Domáha sa, aby súd určil, že žalovaný nie je vlastníkom týchto spoluvlastníckych podielov, aby vedel, ako spoluvlastník, relevantným spôsobom vykonávať svoje práva a povinnosti spoluvlastníka. Preto ak žalobca v žalobe podrobne odôvodňuje, že žalovaný v skutočnosti nie je spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností, potom je nepochopiteľné, že súd žalobu zamietol s tým, že žalobca môže svoje spoluvlastnícke práva vykonávať podľa § 139 OZ. Toto ustanovenie upravuje vzťahy medzi spoluvlastníkmi a žalobca preukazuje práve to, že žalovaný takýmto spoluvlastníkom nie je.

8. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil a zaviazal žalobcu k úhrade trov právneho zastúpenia a odvolacie konania. Žalovaný ma na to, že v judikatúre sa uvádza, že naliehavý právny záujem na určovacej žalobe je daný vtedy, ak je tu daný aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia, a ktorý nemožno inými právnymi prostriedkami odstrániť, pričom nie je dôležité, ako táto neistota vznikla. Žalovaný tiež poukázal na to, že rozsudok súdu negatívne určujúci, že žalovaný nie je vlastníkom nehnuteľností, nemôže zlepšiť právne postavenie žalobcu, ktorý svoje vlastnícke právo nepreukazuje na neho znejúcim tzv. nadobúdacím titulom. Žalovaný má za to, že žalobca vo veci nesplnil preukázanie naliehavého právneho záujmu, ktorého existencia je procesnou podmienkou prípustnosti určovacej žaloby. Podľa názoru žalovaného je viac než zrejmé, že prípadným rozhodnutím vo veci sa na postavení žalobcu nezmení absolútne nič. Takéto rozhodnutie by totiž popieralo akúkoľvek prípustnosť predmetného rozhodnutia v prospech žalobcu.

9. Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní žalobcu podľa § 34 CSP, preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, len v rozsahu

odvolania žalobcu podľa § 379 CSP a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 ako vecne správny potvrdil.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a uvádza, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a závermi súdu prvej inštancie ohľadne nedôvodnosti žaloby žalobcu, v tomto smere si osvojuje dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP na tieto v celom rozsahu poukazuje.

13. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku, reagujúc na odvolacie dôvody žalobcu odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenia právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu viazaný (§ 379 CSP; § 380 CSP), pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami žalobcu uvádzanými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku, z hľadiska, či nedošlo k vadám, ktoré by sa týkali procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP).

14. Odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Žalobca žiadnym spôsobom argumentmi uvádzanými v odvolaní nespochybnil správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie.

15. Podľa § 137 ods. 1 písm. c) CSP, žalobou možno považovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

16. Pri určovacej žalobe [§ 137 písm. c) CSP] znie žalobný návrh na určenie, či tu právo je (pozitívna určovacia žaloba, alebo či tu právo nie je (negatívna určovacia žaloba). Keďže žalobca v určovacej žalobe tvrdí existenciu alebo neexistenciu určitého práva, znamená to, že vyhovujúci rozsudok vydaný na jej základe, bude mať deklaratórne účinky. Určovací rozsudok nie je exekučným titulom. Vykonalnosť nie je jeho vlastnosťou (§ 232 CSP). Žalobca má naliehavý právny záujem na určení či tu právo je alebo nie je vtedy, ak je tvrdené právo neisté, alebo ohrozené za predpokladu, že vyhovujúcim určujúcim rozsudkom možno túto neistotu alebo ohrozenie odstrániť. Prívlastok naliehavý treba chápať tak, že právny záujem má dostatočnú intenzitu. Naliehavosť sa prejaví v tom, že určujúci rozsudok bude pre žalobcu podstatným spôsobom užitočný. Naopak, naliehavosť nie je daná, ak má žalobca k dispozícii iný spôsob ochrany tvrdeného práva.

17. Súd prvej inštancie správne skúmal naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení, ktorý sa viaže na konkrétny určovací petit, teda na to, čoho sa žalobca v konaní domáha a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva, alebo neistotu jeho právneho vzťahu.

18. V súdnej veci sa žalobca domáhal podanou žalobou určenia, že žalovaný nie je podielovým spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností, pričom žalobca ani netvrdí, že by práve sporný podiel na predmetných nehnuteľnostiach mal patriť žalobcovi.

19. Rozsudok negatívne určujúci, že žalovaný nie je podielovým spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností, nemôže zlepšiť právne postavenie žalobcu, ktorý svoje vlastnícke právo nepreukazuje na neho znejúcim tzv. nadobúdacím titulom. Na podaní žaloby, predmetom ktorej je určenie, že žalovaný nie je podielovým spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností, preto žalobca nemá naliehavý právny záujem [§ 137 písm. c) CSP]. Tento svoj záver odvolací súd opiera o rozhodovaciu prax, najmä však o ustanovenú judikatúru v tomto smere, konkrétne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo

20/2007 zo dňa 16. 12. 2008, ktoré bolo publikované v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod č. R 55/2009.

20. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil, vrátane výroku o trovách konania, ktorý bol odôvodnený plným úspechom žalovaného v spore, pričom žalobca nesprávne výroku o trovách konania ani nenamietal.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP, podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a v spojení s § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Žalovaný bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania, preto mu odvolací súd priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O samotnej výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).